

ỌLỤ NIILE NKE ANỤARỤ NA MKPỤRỤ NKE MMỤỌ NSỌ

Ndi Galetia 5:16-26; 6:1-10

IHEÒMỤMỤ 400

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Nkpuru nke Mọ Nsọ bu ihu-n'anya, ọñu, udo, ogologo-ntachi-obi, obi-oma, idi-nma, ikwesi-ntukwasi-obi, idi-nwayọ, imeru ihe-n'okè: ọ digh iwu nēmegide ihe nile di otú a” (Ndi Galetia 5:22, 23).

I Ọlụ Dị Icheiche kaọbụ Mkpụrụ?

- 1 Ndụ nke imemmuọ nwereonwe ya pụọ n'ọlụ niile nke anụarụ, Ndi Galetia 5:16-18; Ndi Rom 8:1, 2; Abù Ọma 1
- 2 Ọlụ niile nke anụarụ gaegbochi mmadụ ịbà n'Eluigwe, Ndi Galetia 5:19-21; Jud 14, 15; Abù Ọma 9:17
- 3 Mkpụrụ nke náenweghị ịtauta nke Mmụọ Nsọ bụ nluputa nke ijègharị nime Mmụọ Nsọ, Ndi Galetia 5:22-26; I Ndi Kọrint 13

II Ọghị ghamkpụrụ na Owuweiheubi

- 1 Mkpụrụ nke obioma, ogologontachịobi, idimma, na ihun'anya nke aghara nime idinwayọ, imeeruihen'ókè na okwukiwe ná amiputa ọñu na udo, Ndi Galetia 6:1-5; 2 Pita 1:4-8
- 2 Ikekọrịta ihe bụ ọlụ dịrị OnyeKraist ọ bụla, Ndi Galetia 6:6, 10; Matiu 10:40-42; Ilu 19:17; I Ndi Kọrint 9:7-19
- 3 Owuweiheubi aghaghị ịdị, Ndi Galetia 6:7-9; Jeremaia 17:9, 10; Matiu 16:25, 26

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Ijègharị Nime Mmụọ Nsọ

Mgbe amurụ mmadụ ọzọ, amụwo ya site na Mmụọ Nsọ. Ma ọmụmụ bụ náání mmalite. Ijègharị nime Mmụọ Nsọ dị mkpà ka ewee nọgide ná ndụ nke imemmuọ. Jisọs kuziri ụzọ mmadụ gaesi jụ onweya. Pọl gbara àmà na ya naedo arụ ya n'okpuru. Ọ bụ ezie na nzọpụta naeme ka anyị pụọ ná mmehie, odudonsọ naewepụ kwa mkpọrọgwụ nke Adam nime anyị, ma otú ọ dị anyị ka bụ kwa mmadụ, ndị náaghaghị izute ọnwunwa. Iji obichụọjà kwa ụbọchị bụ ọzízà nye ijéjè nkeoma nime Mmụọ Nsọ. “N'ihì na ka ha ra bu ndi Mọ Chineke nēdu, ndi ahu bu umu ndikom Chineke” (Ndi Rom 8:14). Ọ bụrụ na anyị bụ ndị Mmụọ Nsọ naedu, anyị bụ ndị náemerimeri. Ewezugawo kwa ọlụ niile nke anụarụ.

Ịnọ N'anuarụ

“N'ihì na ịtukwasị uche n'anụ-arụ, ya na Chineke dị n'iro; n'ihì na edogh ya n'okpuru iwu Chineke, n'ihì na apugh kwa ido ya n'okpuru ya” (Ndị Rom 8:7). Na ndụ nke onye anaamubeghị ọzọ anaenwe ibuagha n'etiti akọnauche nke anuaru. Ọ bụrụ na mmadụ añaantị n'olu nke akọnauche ọ ga eduru ya rue nchècharị. Nchècharị bụ mgbanwe nke uche, nke ọ bụrụ na onye ahụ ewere nlezianya sosie ya ike ọ gaedu ya rue nzọpụta nke gaewepụ uche nke anuaru.

Aha ndia, mkpọrọgwụ nke Adam, anuaru, maọbụ ndụ nke mmehie putara otù ihe mgbe anaekwu ihe banyere obi nke anaedoghị nsọ. Ndụ nke anuaru a naabụ ihe etidara n'ala ma weda kwa ya n'okpuru mgbe azọpugasiri mmadụ. Tutu edoo mmadụ nsọ, ndụ nke anuaru a naagbalị otutu mgbe igosi kwa onweya. Site n'okwukwe, ekpere, na ijiobichụjà enwere ike inata onyinye amara nke odudonsọ n'otuntabianya. Onyinye amara a bụ nnọọ mbibi zuruòkè nke ndụ nke anuaru.

Uche nke anuaru ka anaebibi mgbe enwetara nzọpụta, mkpọrọgwụ mmehie nke Adam maọbụ ndụ nke anuaru ka anaebibi n'odudonsọ, ma nke a adighi akwusi obubuagha ahụ. Enwekwara ike inwa ndi

edoworo nsọ; onye ọnwụnwa ahụ ka pụrụ isite n'ezị bịa. Anyị ka bụ kwa mmadụ ọ dị kwa ndụ nke onweonye nke ọduru nime anyị nke anyị náaghaghị ịnyefè n'aka Chineke. Ọchịchọ na nzube niile nke uwa ka agaedo n'okpuru odudu nke Mmụọ Nsọ ma nyebiga kwa ha ókè n'aka Chineke. N'ebe a ka mmadụ ijụ onweya, mmadụ idebe arụ ya n'okpuru na ịnwụ kwaubọchi naabata, bụ ihe dị mkpà ná ndụ nke imemmụọ.

Mpụta Ìhè nke Mmehie

“Onye nēkpuchi mmehie ya nile ọ gagh agara ya” bụ okwu nke Onye pụrụ ime ihe niile. Adam, Ekan, Ananias na Safaira gbaliri ime nke a; n'ezie, siteri ná mmalite nke oge rue kwa ubochi taa, umummadu agbaliwo ikpuchi mmehie ha. “Ọlu nile nke anu-aru putara ihè;” ha naetolite dika ahijia nke di n'ubi -- jororo, buru ihe anaadighi achosiike, di egwu, ma ha no ebe ahụ. Ọlu niile nke anuru bụ nluputa nke obi anaamubeghi ozo. “Obi di aghughọ kari ihe nile, ihe nadih ngwota ka ọ bụ kwa” (Jeremaia 17:9).

Ọ buru na ejighi Obara Jisọs hichapu mmehie, ọlu niile nke anuru gaadi kwa ebe ha di ma buru kwa ihe naaputa ihè. “Ọ digh osisi oma ọ bula nke nami nkuru nabagh n'ihe; ozo kwa ọ digh osisi ọ bula nabagh n'ihe nke nami nkuru oma. N'ih na amara osisi ọ bula site ná nkuru nke aka ya. N'ih na madu adigh-ekpokota nkuru fig site n'ogwu, ha adigh-aghota kwa nkuru-vine site n'obi-ogwu. Ezi nmadu site n'ezị akù nke obi-ya neweputa ezi ihe; ajo nmadu site kwa n'ajo akù nke obi ya neweputa ajo ihe: n'ih na onu-ya nekwa okwu site n'ihe nke obi nwebigara okè” (Luk 6:43-45).

Ọlu niile nke Anuru

Ọ bụ ezie na ichupu na ilughari nwunye ozo mgbe onye nke mbu ka no ndu bu ihe aguru n'ihe ziriezi n'uloikpe nke obodo, ma buru kwa ihe otutu mmadu naeme, Jisọs siri, “Onye ọ bula nke garapu nwnye ya, luru nwunye ozo, ọ nakwa iko megide ya” (Mak 10:11). Mmehie a bụ nke mbu nime otutu ọlu niile edeputara nke anuru nke ekwuru ihe banyere ya si, “Ndi neme ihe di otu a agagh-eketa ala-eze Chineke.”

Mkpuru

Enwere okike nke onyinye amara di icheiche nke Mmụọ Nsọ. Chineke nwere ike nye otu onye onyinye nke ibu amuma nye kwa onye ozo onyinye nke itule Mmụọ Nsọ di iche. N'ebe a akwara ya nkeoma dika otu mkpuru nke otutu ihe ozo mejuputara dika ihun'anya, onu, udo, ogologontachibi, obioma idimma, ikwesintukwasibi, idinwayo, na imeruiheoke. Dika iheimaatu: otu ikoroma (ujiri) nwere nime ya, mmiri, sugar, akwara, acid, iron na otutu ihe ndi ozo bu nke di nime otu ikoroma ahụ. Onye ọ bula nke amworo site na Mmụọ nke Chineke naeketa okè n'ihe ahụ niile nke mejuputara mkpuru nke Mmụọ Nsọ. Dika onye ahụ naabami nime Kraist ọlu nke nucha ahụ naewere onodu ka o wee mia mkpuru kari, ma ọ bụ kwa otu udi mkpuru ahụ: ihun'anya, onu, udo ogologontachibi, obioma, idimma, ikwesintukwasibi, idinwayo, imeruihen'oke. Ọ buru na otu nime ntozuoke ndi a koru nime ndu nke mmadu ọ bula, mgbe ahụ Mmụọ nke Chineke koru nime ya. Ebe udo nwere oru ka ọ gaesi dọbie naagbanyeghi otu udo ahụ si sieike. Anyi enweghi Mmụọ Chineke ozo kari nke ahụ anyi gosiri n'oge mkpasu iwe. Dika ndi nke Kraist anyi aghaghị ido onweanyi mgbe dum n'okpuru inye ahuhu nke Chineke ka anyi wee buru ndi “akwachara” dika osisivine maobu osisi ndiozo ka anyi wee buru ndi namị “mkpuru.”

Nduzi

Ọ buru na ejide mmadu ọ bula mgbe ọ no ná ndahie ọ bụ ọlu diri onye nke no nime mmuọ nke Chineke iduzi onye ahụ uzo site na mmuọ nke idinwayo. Onye naenweghi Mmụọ Chineke puru ihu ndahie ahụ ma choo kwa isozi ya, ma ọ gaeme naani ka onodu ahụ jokaria njo.

Ogei ghamkpuru na Iweiheubi

Chineke kwere Noa mkwa ngwangwa ijummiri ahụ gasiri; “Rue ubochi nile nke uwa, oghigha-nkuru na owuwe-ihe-ubi, oyi na okpom-oku, na udu-miri na okochi, na ehie na abali agagh-ebi” (Jenesis 8:22). Otú a ka iwu nke ighamkpuru na iweiheubi si guzosieike. Ọ buru na anyi aghaa mkpuru

nye anụrụ anyị gaesite náanụrụ ahụ weta mbibi dika iheubi. Nke a bụ eziokwu o bughị náání n'ebe mmehie ahụ niile jọgburu onweha nke akpọrọ aha n'akwukwọ Ndi Galetia 5:19-21 nọ; n'otuaka ahụ kwa nye onyeolubi ahụ nke kpebiri iweda oba ya ma wue kwa nke ka ukwu. O biri ndụ dika o si masị ya ma o bughị ogaranya n'ebe Chineke nọ. (Lee Luk 12:16-21.) Otụtụ ndimmemhie ndi náájụ mmehie ndi ahụ di ukwu ná ndụ ma náadogbu kwa onweha n'olụ ime ka onodụ ha di mma nime ụwa karịa ka ha naagha kwa mkpuru nye anụrụ onweha ma náelefuru ndụ nke imemmuo ha anya. "The Nile nke di n'Uwa, ... esitegh ná Nna ayi" (I Jon 2:16). Ihe niile nke anaahụ anya nke ndụ a nke umummadu naadogbu onweha n'olụ inweta gaagabiga. Obuná anụrụ a nke umummadu naadogbu onweha n'olụ ichebezi ya gaalaghachi n'ireuré. Náání ihe nke imemmuo gaadigide. I gaghị amalite taa inye oge karịa n'igha mkpuru nke Mmuo Nso ka i wee site na Mmuo Nso weta ndụ ebighiebi dika iheubi?

"Ma ike agwula ayi n'obi n'ime ihe-oma: n'ih na ayi gēweta ihe-ubi mgbe oge ruru, ma ayi adagh mba." O bụ ezie na uru niile nke di n'igha mkpuru nye Mmuo Nso bụ ihe anaewetabeghi dika iheubi n'ozuzukòkè ya n'ubochi taa, owuweiheubi ahụ aghaghị idi. N'etiti mbibi na ireuré nke juputara n'Uwa nke di ugbo a, onye gaachọ ikpadoro onweya akụ nye otutu arọ? O kaghị mma inwe oiaedo anyi ná ama niile nke Eluigwe ebe anyi ganaañuriõñ karịa ikpokoba ha n'ulo ichekwaihe ka ha wee reure? O bụ na eziakwà ocha ahụ, di ocha nke náenwu kwa enwu, abughị ihe inye onu karịa uwe ododo nke nla naerichapụ? I gaghị achọ inwe ebe obibi oma nke Onyeokà nke Okikè ahụ chorọ mma karịa inwe ulọ nke ewuru n'elu ụwa? Ghaa mkpuru nye Mmuo Nso ma kwue dika Pọl Onyeozu, "Ayi matara na asi na akwaturu ulo nke uwa, bú ulo-ikwu-ayi, ayi nwere ulo ewuru nke sitere na Chineke, ulo anējigh aka wu, di ebigh-ebi n'elu-igwe" (I Ndi Korint 5:1).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Òlee otú mmadụ gaesi debe onweya ka o ghara imezu ochichọ niile nke anụrụ?
- 2 Gịnị ka Jisọs gosiri dika ikwáiko?
- 3 Onye náemezu ochichọ niile nke anụrụ o puru íbá n'Eluigwe?
- 4 Gịnị bụ ntozuokè enyere maka iduzi nwanna o bula nke ejidere nándahie?
- 5 Gịnị naeme mgbe mmadụ naechè na ya bụ ihe mgbe o náabughị ihe o bula?
- 6 Òlee otú mmadụ gaesi nwaputa olu nke akaya?
- 7 Gịnị bụ owuweiheubi nke diri onye ahụ nke náagha mkpuru nye anụrụ? Na kwa onye náagha nye Mmuo Nso?
- 8 Gịnị ka agwara anyi mee ma o buru na anyi nwere ohere? (Ndi Galetia 6:10).
- 9 Òlee otú mmadụ puru isi náejèghari nime Mmuo Nso?
- 10 Gịnị ka ndi ahụ bụ nke Kraist meworo banyere ochichọ di icheiche nke anụrụ?